

Ольга КУБІК,

orcid.org/0000-0002-5277-8266

магістр,

аспірантка кафедри музичної україністики та народно-інструментального мистецтва
Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
(Івано-Франківськ, Україна) ksanyok@ukr.net

СПЕЦИФІКА РОЗВИТКУ АНСАМБЛЕВОГО БАНДУРНОГО МИСТЕЦТВА ПРИКАРПАТТЯ: ІСТОРИКО-ВИКОНАВСЬКИЙ АСПЕКТ

У статті аналізується історичний шлях становлення та розвитку ансамблевого мистецтва бандуристів Прикарпаття упродовж XX – початку XXI ст. Важливий внесок у функціонування ансамблевого виконавства на Прикарпатті зробили і продовжують робити відомі музичні постаті цього регіону – І. Стефанович, М. Шевченко, В. Дутчак, Н. Брояко, М. Лакхнюк та інші. Значну роль у поширенні ансамблевого музикування відіграли викладачі та студенти Івано-Франківського музичного училища, викладачі музичних шкіл міста, які були першими учасниками капели бандуристів краю під проводом І. Стефанович. Пізніше справу першої бандуристички Прикарпаття продовжили Я. Жовнірович, Г. Керниця, Т. Степаняк, М. Шевченко.

Виокремлено загальні тенденції цього виконавського напрямку і типологічну диференціацію ансамблів. Найбільшу кількість бандурних ансамблів становлять дитячі ансамблі початкових музичних закладів освіти; також функціонують студентські ансамблі, ансамблі викладачів-бандуристів, аматорські колективи, бандурні ансамблі при різних установах. Практично більшість учасників ансамблів бандуристів Прикарпаття мають музичну освіту, а отже, є професійними виконавцями на бандурі. Бандурні колективи Франківщини переважно однорідні за виконавським складом та інструментарієм: секстет «Сонячна струна», секстет «Орнамент», тріо «Пектораль», дуєт «Metamorfosi», народно-аматорський ансамбль «Намисто», ансамбль «Бандурні барви», «Чарівні струни» та інші. Мішаних ансамблів у поєднанні з бандурою на цей час невелика кількість: дуєт «Діалоги», ансамбль «Воля», Муніципальна Капела бандуристів м. Івано-Франківська. Дуєт «Діалоги» популяризує у своєму виконанні як вокально-інструментальні, так і інструментальні твори. Муніципальна Капела бандуристів пропонує ансамблеве виконавство у поєднанні з хором мистецтвом. У репертуарі капели твори, різноманітні за жанром, а також багато авторських аранжувань керівника колективу.

Здійснено характеристику творчої діяльності провідних колективів бандуристів регіону, а саме – Муніципальної Капели бандуристів, тріо «Срібний передзвін», тріо «Намисто», квартету «Гердан», мистецьких колективів початкової освіти, ансамблів базових та вищих навчальних закладів. Висвітлено мистецькі перемоги ансамблів бандуристів, а також репертуарні пріоритети. Тематика репертуару – духовні твори, патріотичні композиції, українські народні пісні, колядки, щедрівки, краці зразки світової класики, переклади та аранжування сучасних митців, а також інструментальна музика.

Ключові слова: бандурне мистецтво, ансамблеве виконавство, ансамблі бандуристів Прикарпаття, репертуарні пріоритети, муніципальна капела бандуристів м. Івано-Франківська.

Olha KUBIK,

orcid.org/0000-0002-5277-8266

Master,

Graduate Student of the Department of Musical Ukrainian Studies and Folk-Instrument Art
of Vasyl Stephanyk Precarpathian National University
(Ivano-Frankivsk, Ukraine) ksanyok@ukr.net

THE SPECIFICITY OF THE DEVELOPMENT OF THE BANDURA ENSEMBLE ART OF THE CARPATHIAN REGION: THE HISTORICALLY-PERFORMING ASPECT

The article analyzes the historical way of formation and development of the bandurist ensemble art of the Carpathian region during the XX – beginning of XXI centuries. The important contribution to the functioning of the ensemble performance in the Carpathian region has been made and is being continued by well-known musical figures of the region – I. Stefanovich, M. Shevchenko, V. Dutchak, N. Broyako, M. Lakhnyuk and others. Teachers and students of Ivano-Frankivsk School of Music, teachers of music schools in the city, who were the first participants of the bandura band led by I. Stefanovich, played a significant role in the dissemination of ensemble music. Later, the work of the first bandurist of the Carpathian region was continued by Y. Zhovnirovich, G. Kernitsa, T. Stepanyak, and M. Shevchenko.

The general tendencies of this performance direction and the typological differentiation of ensembles are distinguished. The largest number of bandura ensembles are children's ensembles of primary musical educational establishments; student

ensembles, bandurist instructor ensembles, amateur groups, bandur ensembles at various institutions also function. Almost most of the band members of the bandura band of Prykarpattya have music education, which means they are professional bandura performers. The bandura bands of the Frankivsk region are mostly homogeneous in their cast and instrumentation: sextet "Solar String", sextet "Ornament", trio "Pectoral", duet "Metamorfozi", folk-amateur ensemble "Necklace", ensemble "Bandur colors" and other. There is a small number of mixed ensembles combined with bandura for today a small number: duo "Dialogues", ensemble "Volia", Municipal Bandura Band of Ivano-Frankivsk. The duo "Dialogues" promotes both vocal-instrumental and instrumental works. The Bandura Municipal Chapel promotes ensemble performance in conjunction with choral art. The choir's repertoire includes works of various genres as well as many author arrangements by the head of the group.

The characteristic of the creative activity of the leading bands of bandura players has been carried out, namely, the Municipal Bandura Band, the Trinity "Silver Ring", the "Necklace" Trio, the "Gerdan" Quartet, the art collectives of primary education, ensembles of basic and higher educational institutions. The artistic victories of the Bandurist ensembles as well as the repertoire priorities are highlighted. The topics of the repertoire include spiritual works, patriotic compositions, Ukrainian folk songs, carols, bounty, best examples of world classics, translations and arrangements of contemporary artists, as well as instrumental music.

Key words: *bandura art, ensemble performance, bands of bandura players of Prykarpattia, repertoire priorities, municipal choir of the bandurists of the town of Ivano-Frankivsk.*

Постановка проблеми. Бандурна творчість постійно привертає увагу митців та науковців, оскільки зберігає традиційні національні риси художньої культури України. Невіддільною частиною академічного бандурного виконавства є ансамблева творчість, яка активно розвивалася та видозмінювалася протягом кінця ХХ – початку ХХІ ст. За складом це вокально-інструментальні, інструментальні, однорідні або мішані колективи; за кількістю учасників – великі та невеликі творчі групи. В репертуарі ансамблів спостерігаємо різні за тематикою і рівнем складності інструментальні й вокально-інструментальні композиції, які дають можливість розширити виконавські можливості й професійний рівень бандуристів. Сьогодні ансамблеве бандурне мистецтво представлене в усіх регіонах України, проте кожен з них має свої виконавські традиції, історію та особливості. Не винятком у цьому є й ансамблеве бандурне виконавство Прикарпаття.

Аналіз досліджень. Бандурне мистецтво України сьогодні активно досліджується в регіональному контексті (Тернопільщина – М. Євгенєва, Рівненщина – Б. Столярчук і Г. Топоровська, Чернігівщина – О. Васюта, Дніпропетровщина – Т. Чернета, Волинь – Н. Никитюк, Харківщина – Н. Хмель та інші). Бандурне виконавство на Прикарпатті досліджено у працях провідних науковців, серед яких О. Бобечко (Бобечко, 2017), В. Дутчак (Дутчак, 2009), Б. Жеплинський (Жеплинський, 2016), І. Лісняк (Лісняк, 2019) та інші. Історію становлення та розвитку бандурного мистецтва регіону і, зокрема, її провідного колективу – Муніципальної Капели бандуристів – досліджують автори колективної монографії «Дзвенить могутньо, святі бандури» – В. Дутчак, С. Жовнірович, М. Шевченко (Дутчак та ін., 2009). Б. Жеплинський (Жеплинський, 2016) та

І. Лісняк (Лісняк, 2019) енциклопедично згадують у своїх працях провідні колективи Івано-Франківщини: муніципальну Капелу бандуристів Центрального Народного дому № 1 м. Івано-Франківська, квартет «Гердан», тріо «Пектораль» та інші. Мистецьку й наукову творчість В. Дутчак вивчає О. Бобечко, де також аналізує творчі здобутки квартету «Гердан» (Бобечко, 2019); про бандурні колективи регіону згадує у своїх дослідженнях О. Кубік (Кубік, 2019а; Кубік 2019b). Проте сьогодні відсутнє цілісне й комплексне дослідження становлення колективного виконавства бандуристів Прикарпаття, що й визначає **наукову новизну** статті. Матеріали статті отримані авторкою за допомогою спостережень, опитування, інтерв'ю.

Метою роботи постає характеристика становлення та специфіки розвитку ансамблевого бандурного виконавства Прикарпаття. Ансамблеве мистецтво бандуристів розглядається в контексті загального розвитку академічного бандурного виконавства регіону.

Виклад основного матеріалу. У другій половині ХХ ст. по всій Україні активізувалося створення численних аматорських колективів бандуристів, засновувалися класи гри на бандурі в навчальних закладах різного рівня, що сприяло поступовій професіоналізації освіти й виконавства. Ансамблеве музикування на бандурі було представлене переважно колективами жіночого і мішаного складу. Провідним чоловічим ансамблем колективом в Україні була і залишається Національна заслужена Капела бандуристів ім. Г. Майбороди. Саме під враженнями виступів цього колективу у 60-тих рр. у Ірини Дмитрівни Стефанович (1934–1988) – засновниці бандурного мистецтва на Прикарпатті, викладача народного відділу Івано-Франківського музичного училища ім. Дениса Січинського (Дутчак та ін., 2009: 28),

виник задум створити капелу на Прикарпатті. Ірина Дмитрівна Стефанович з 1964 року працювала в музичному училищі. Ансамбль музичного училища м. Івано-Франківська став базою для створення повномасштабного колективу. Основою колективу стали бандуристи Марія Криховецька, Марія Калитка, Степан Жовнірович, Оксана Бацяк та інші. Концертмейстером капели бандуристів був Богдан Іванович Дебенко. Випускники Ірини Дмитрівни Стефанович працювали і продовжують її справу сьогодні в усіх музичних школах області, викладають бандурне мистецтво у середніх та вищих музичних навчальних закладах: Марта Шевченко, Марія Стахмич, Марія Лахнюк, Оксана Шкредко, Степан Жовнірович, Мирослава Кардаш, Надія Брояко та ін. (Дутчак та ін., 2009: 37).

У початкових мистецьких закладах теж були створені малі та великі ансамблеві форми. Клас бандури був відкритий у педагогічному інституті ім. В. Стефаника (зараз Прикарпатський національний університет). Керівником першого ансамблю бандуристів стала Марта Шевченко (тепер – заслужений працівник культури України, доцент кафедри музичної україністики та народно-інструментального мистецтва ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»). В квітні 1967 року ансамбль бандуристів отримав I місце і грамоту Міністерства освіти України на конкурсі серед вищих навчальних закладів. До репертуару колективу входили українські народні пісні, твори молодих композиторів Прикарпаття, популярні естрадні пісні свого часу (Дутчак та ін., 2009: 80). Цей колектив функціонував до 1973 року. Пізніше бандуру студенти вивчали лише як додатковий інструмент.

Провідними осередками професійної музичної освіти Прикарпаття є Івано-Франківське музичне училище ім. Д. Січинського, Калуське училище культури і мистецтв, Навчально-науковий Інститут мистецтв ДВНЗ «Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника» (Дутчак та ін., 2009: 82).

З 1990-тих років, а особливо в період становлення Незалежності України, починається відродження бандурного мистецтва у вищій школі Прикарпаття. Зокрема, на музичному факультеті Віолетта Дутчак створює студентський аматорський ансамбль бандуристів, який брав активну участь у різних концертних програмах. Пізніше (1995–1998) ансамблем на факультеті керувала Надія Брояко (сьогодні – професорка Київського національного університету культури і мистецтв).

З 1999 року і до сьогодні бандурне мистецтво пропагує Віолетта Дутчак – завідувачка кафедри музичної україністики та народно-інструментального мистецтва ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», професорка, доктор мистецтвознавства (Бобечко, 2017: 61).

Найбільшу кількість серед бандурних ансамблів Івано-Франківщини становлять дитячі ансамблі, оскільки ансамблева гра практикується у кожній ДМШ чи ДШМ нашої області. Дитячі ансамблі бандуристів нашого краю відіграють важливу роль у популяризації ансамблевого бандурного мистецтва.

До найяскравіших колективів області можна віднести: ансамбль бандуристів «Чарівні струни» Коломийської ДМШ №2 ім. Г. Грабець (2016р., керівник Марина Скіцько), ансамбль–лауреат I премії на обласному конкурсі «Ансамблеве музичування» (2017 р.); учасник конкурсу-фестивалю «Самоцвіти» Agua fest (Болгарія, диплом II ступеня); лауреат I премії на Міжнародному фестивалі – конкурсі «Квітуча Україна» (м. Київ, 2018 р.) та інші; ансамбль бандуристів – «Бандурні барви» ДМШ № 3 ім. А. Кос-Анатольського м. Івано-Франківськ, керівник Ірина Люба, ансамбль тричі лауреат обласного конкурсу «Ансамблеве музичування», учасник фестивалю «Коляда на Майзлях» та проєкту «Маєстро»; ансамбль бандуристів Калуської ДМШ (керівник Світлана Матішин), колектив здобув I премію на Другому Всеукраїнському конкурсі бандурного мистецтва «Кобзарському роду нема переводу» (м. Кам'янець-Подільський, 2019 р.) та є лауреатом XI Фестивалю кобзарського мистецтва імені Юрія Сінгалевича «Дзвени, Бандуро!» (м. Львів); ансамбль бандуристів Долинської дитячої школи естетичного виховання дітей ім. М. Антоновича (керівник Галина Мазур), колектив – лауреат Всеукраїнського конкурсу ім. А. Онуфрієнка (м. Дрогобич, 2013 р.); ансамбль «Срібний передзвін» Снятинської ДМШ (2015 р., керівник Галина Збіглі), ансамбль – лауреат премії ім. Романа Сімовича; ансамбль бандуристів ДМШ № 2 ім. В. Барвінського (керівник Тетяна Балагура), колектив – лауреат Всеукраїнського фестивалю-конкурсу юних бандуристів «Чарівна бандура» (м. Одеса) 2013 рік – I премія; 2018 рік – III премія); ансамбль бандуристів Тисменицької ДШМ ім. Й. Княгиницького «Квіти сонця» (2014 р., керівник Ірина Князева); ансамбль бандуристів Бурштинської ДМШ (2009 р., керівник Богданна Верещинська), колектив брав участь в проєкті «В бандурі дзвінкострунній – душа народу»; ансамбль бандуристів Надвірнянської ДМШ (керівник Оксана

Гасько) та інші. Б. Жеплинський у своїх дослідженнях згадує дитячу капелу бандуристів (м. Калуш). Керівники – Осипа Таруцька, Оріся Констанкевич, Галина Микуляк. Капела – лауреат фестивалю до 180-ї річниці з Дня народження Т. Шевченка (Жеплинський та ін., 2016: 42).

Загалом дитячим ансамблям Прикарпаття притаманні однорідний склад, здебільшого кількісно великі форми колективів, триголосся у вокальних партіях, у репертуарному плані – патріотичні, жартівливі, інструментальні композиції та обробки народних пісень.

В музичному училищі ім. Д. Січинського сьогодні функціонує студентська капела бандуристок (керівник Марія Лахнюк) та малі ансамблеві форми. Репертуар колективів складають українські народні пісні, сучасні аранжування, обробки українських народних пісень, інструментальна музика: сл. В. Крищенко, муз. Г. Татарченка «Молитва», обр. А. Кос-Анатольського «Чи є ж то полечко не оране?», муз. Л. Остапенка, аранж. І. Мокрогуз «Моя земля», муз. С. Людкевича «Старовинна пісня», муз. А. Кос-Анатольського, аранж. В. Дутчак «За горами, за морями», обр. Г. Цицалюка «Закувала зозуленька», сл. М. Вороного, аранж. С. Овчарової «Легенда» та інші. Капела в основному є навчальним колективом, на її базі відбуваються концертні державні іспити, вона також бере активну участь у виконавських програмах в місті й області.

Ансамбль бандуристів Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника здебільшого бере участь у концертних програмах університету, міста, області. Незмінним керівником колективу з 1991 року є професор Віолетта Дутчак. Колектив має такі творчі здобутки – лауреат Всеукраїнського фестивалю «Дзвени, бандуро» (Ялта, АР Крим, 2006); Всеукраїнського конкурсу «Дзвени, бандуро» (III премія, Дніпропетровськ, 2008); Міжнародного конкурсу «Вічний рух» (II премія м. Дрогобич, 2010); учасник Різдвяних фестивалів «Коляда на Майзлях» (м. Івано-Франківськ, 2010–2014) (Бобечко, 2017: 70). Репертуар включає в себе твори українських та зарубіжних композиторів: сл. Т. Угрин, муз. О. Герасименко «Дош», «Сповідь» О. Герасименко, «Дума про Нечая» аранж. В. Дутчак, «Калина приморожена» аранж. В. Дутчак, «Гомін степів» Г. Китастого, «Щедрик» аранж. Ю. Олійника та інші. Сьогодні студентський колектив також функціонує на заочному відділенні.

Серед популяризаторів бандурного музичування на Прикарпатті й викладачі дитячих музичних закладів. Крім викладацької діяльності,

більшість із них грає у невеликих за складом, здебільшого однорідних ансамблях.

Яскравими представником такого складу стали: секстет викладачів-бандуристок Калуської ДМШ – «Орнамент» (2013 р.), лауреат I премії Всеукраїнського конкурсу «Франкове Підгір'я» (м. Дрогобич, 2016 р.); лауреат I премії IV Всеукраїнського конкурсу виконавців на народних інструментах «Мереживо» (м. Рівне, 2019 р.); лауреат XI Фестивалю кобзарського мистецтва імені Юрія Сінгалевича «Дзвени, бандуро» та інші; секстет викладачів-бандуристок Косівської ДШМ – «Сонячна струна» (2007 р., керівник Світлана Лазован), ансамбль гастролює за межами України та має у своєму доробку альбом під назвою «Музика двох народів», відеокліп на композицію «Подай руку Україні»; тріо викладачів-бандуристок «Колорит» у складі М. Романюк, О. Атаманюк, А. Івасюк (м. Коломия); народно-аматорський ансамбль викладачів-бандуристок – «Намисто» (1991 р., керівник Світлана Березовська) (м. Городенка), ансамбль – лауреат премії ім. Леся Мартовича на Покутті та інші.

Значною популярністю на Івано-Франківщині користується форма жіночого тріо бандуристок. Одним із перших тріо області був відомий колектив «Срібний передзвін» Центрального будинку культури (керівник Марта Шевченко), учасники тріо – Марта Шевченко, Ольга Носків та Надія Марініченко, пізніше замість Н. Марініченко – Ярослава Стасів. Колектив мав ряд нагород та гастролював у Росії, Румунії, Чехословаччині, Югославії, Великобританії, Канаді. Тріо має звання лауреата фестивалів народної творчості та фольклорних фестивалів. Тематика репертуару – українські народні пісні, колядки, щедрівки, патріотичні твори (Дутчак та інші, 2009: 129); Івано-Франківське муніципальне тріо бандуристок «Намисто» (1996 р., керівник Надія Нестерук); народно-аматорське сімейне тріо бандуристок родини Вівчаренків; тріо бандуристок при Івано-Франківській організації реєстрації актів цивільного стану (учасники – Оксана Холодняк, Ірина Князева та Віта Телепчук), тріо «Пектораль» (керівник В. Павліковський), тріо «Згарда» у складі: – Марія Шпінталь (керівник), Тетяна Пазюк-Підгірняк, Людмила Балагун. Про окремі тріо бандуристок Прикарпаття згадує у своїй книзі Богдан Жеплинський, а саме: студентське тріо «Гердан» у складі Ірини Хіміної, Ольги Кузьмихи, Віолетти Дутчак (Жеплинський та ін., 2016: 82) та тріо бандуристок «Жайвір» у складі Оксани Шнайдер, Наталії Степаняк та Христини Скрипки (Жеплинський та ін., 2016: 93).

При Івано-Франківській обласній філармонії певний період функціонував дует бандуристок у складі Марії Шпінталь та Оксани Вальнюк; сьогодні ж існує дует бандуристок у складі Ірини Королевич та Надії Шейгец – «Metamorfosi».

Окрасою міста Івано-Франківська і області є квартет «Гердан», створений на базі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» Віолеттою Дутчак у 2010 р. Сьогодні це мистецький колектив кафедри музичної україністики та народно-інструментального мистецтва. До складу квартету входять: Надія Вівчарук, Наталія Федорняк, Віолетта Дутчак, Світлана Матіїшин. Колектив гастролює з великим успіхом в Україні та за її межами – Польщі, Угорщині, Литві. Квартет є учасником і лауреатом низки провідних конкурсів, зокрема: Міжнародного конкурсу виконавців «Вічний рух» – І премія (м. Дрогобич, 2011); Міжнародного фестивалю європейських культур (м. Гожув-Великопольський, Польща, 2012, 2016); Міжнародного Різдвяного фестивалю «Коляда на Майзлях» (м. Івано-Франківськ. 2015–2020) та інші. Квартет – учасник концерту, що був присвячений пам'яті видатних бандуристів ХХ ст. (м. Львів, 2015), ансамбль виконав твори «Білі тополи» Петра і Павла Солодухи, аранж. В. Дутчак та українську народну пісню в обр. С. Овчарової «Гаданочка» [Жешлінський та ін., 2016: 163]. У 2019 р. квартет «Гердан» взяв участь у створенні й озвученні документально-музичного фільму режисера Руслана Ганущака «Україна. Майдан. Перезавантаження», до якого увійшли високопатріотичні й драматичні твори українських композиторів (О. Герасименко, В. Дутчак, Т. Саматі-Оленєвої та ін.), українські народні пісні. Авторкою та координатором проекту, що здійснювався на базі обласної телерадіокомпанії «РАІ» за підтримки Українського культурного фонду, була В. Дутчак. Презентація фільму відбулася 24 жовтня 2019 року в театрі кіно «Люм'єр» в м. Івано-Франківську, а його подальші покази – по всій Україні.

Розглянувши функціонування вищезгаданих колективів, можна зробити висновок, що прикарпатські бандурні ансамблі, однорідні за складом, суто жіночі, переважно малих форм.

Проте невелика кількість бандурних ансамблів має мішаний склад. Серед них: дует «Диалоги» утворений 2008 року та упродовж 2010–2014 рр. був штатним колективом Івано-Франківської філармонії ім. І. Маланюк у складі Ігоря та Надії Євенків (баян та бандура), дует – лауреат багатьох міжнародних конкурсів та фестивалів, зокрема, «Премія міста Ланчіано» –

І премія (Італія), дует має складний різноплановий репертуар: Концерт D-dur А. Вівальді, «Соловейко» сл. і муз. М. Кропивницького, «Як би мені черевики» муз. М. Скорика, сл. Т. Шевченка, «Ой піду я межі гори» сл. і муз. А. Кос-Анатольського та інші (Лісняк, 2019: 173); ансамбль «Воля» Івано-Франківського обласного громадського товариства «Бойківщина» (2004 р., керівник Лариса Дуда, до складу ансамблю, крім бандури, входить ще й скрипка; (Дуда, 2014: 5).

«Візитною карткою» Прикарпатського краю є Муніципальна Капела Бандуристів Центрального народного дому міста Івано-Франківська. Бандурне ансамблеве музикування активно переплітається із традиціями хорового багатоголосого співу (Дутчак та ін., 2009: 52). Першим керівником капели була І. Стефанович, пізніше Т. Степаняк, а з 1992 року – Марта Шевченко, хормейстер колективу – Ірина Моргулець. Капела у 2016 році відзначила своє 50-річчя. Муніципальна капела бандуристів – мішаного складу, до неї входить жіноча група – бандуристки та представники чоловічої групи – хорові партії. Під керівництвом М. Шевченко розширився репертуар капели – духовні твори, козацькі, стрілецькі, повстанські пісні, шевченківський репертуар, колядки, щедрівки, твори сучасних композиторів, інструментальна музика. Марта Шевченко видала збірник творів для капели бандуристів «Задзвенімо разом, браття» (Шевченко, 2003). Як і раніше, основними складовими частинами концертного репертуару колективу залишаються оригінальні авторські твори й транскрипції (Дутчак та ін., 2009: 53). З капелою виступають солісти – Віолетта Дутчак, Світлана Березовська, Оксана Холодняк, Орест Турок, Мирослав Петрик, Петро Герасимів, Володимир Милик та інші, а також дует бандуристок «Ладо» у складі Уляни Яців та Юлії Пасічняк.

Капела є учасником та лауреатом багатьох конкурсів, мистецьких заходів: Гран-прі Всеукраїнського фестивалю «Дзвени, бандуро» (Дніпропетровськ, 1999 р.), диплом лауреата І ступеня Міжнародного фольклорного фестивалю «Коломийка – 2002» та ін. (Дутчак та ін., 2009: 136). Колектив з успіхом гастролював у Польщі, Словаччині, Сербії.

Загалом репертуарну скарбницю ансамблевого музикування бандуристів поповнили нотні збірники упорядкування прикарпатських митців – Віолетти Дутчак («Кобзареві струни», «Любіть Україну»), Лариси Дуди – «Квітенько-бойкине», твори місцевих композиторів – Богдана Шиптура та Володимира Павліковського, обробки для капели бандуристів Марії Лахнюк та Мар'яни

Гусар. Ансамблеве виконавство бандуристів хоч і побутує протягом довгого періоду в різних формах, проте ще не нагромадило такого різноманітного репертуару, як сольне. Як і раніше, основними складовими частинами навчального і концертного репертуару залишаються оригінальні авторські твори й транскрипції (Дутчак та ін., 2009: 53).

Висновки. Отже, ансамблеве бандурне виконавство Прикарпаття з кожним роком збільшує число своїх прихильників. Бандурне музичування розпочинає своє поширення у другій

половині ХХ ст. і відразу активізується створенням колективних форм. Однорідним ансамблям Прикарпаття притаманні такі риси: домінуюча фемінізація колективів, три- рідше чотириголосся жіночих вокальних партій, різноплановий репертуар (патріотичні, шевченківські, жартівливі, повстанські, колядки, щедрівки, українські народні, лемківські народні пісні, інструментальна музика, поєднання різних жанрів). Ансамблеві колективи є активними учасниками багатьох конкурсів та фестивалів як в Україні, так і за її межами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бобечко О. Мистецькі здобутки Віолетти Дутчак в контексті українського національно-культурного простору (ювілейні узагальнення). *Вісник Прикарпатського університету. Мистецтвознавство*. 2017. Вип. 36. 110 с.
2. Жеплинський Б. М., Ковальчук Д. Б., Ковальчук М. М. Ансамблі бандуристів. Львів : Галицька видавнича спілка. Львів, 2016. 364 с., іл.
3. Жеплинський Б. М., Ковальчук Д. Б., Ковальчук М. М. Капели бандуристів. Львів: Галицька видавнича спілка. Львів, 2016. 188 с.
4. Дутчак В. Г., Жовнірович С. Я., Шевченко М. О. (2009). «Дзвеніть могутньо, святі бандури...»: До 40-річчя Івано-Франківської муніципальної капели бандуристів. Івано-Франківськ : Нова Зоря. 148 с.
5. «Квітонько-бойкине» Пісні для вокального ансамблю у супроводі бандури [Обробка, аранжування, упорядкування Лариси Дуди]. Івано-Франківськ: Фоліант. 2014. 104 с.
6. Кубік О. (2019). Ансамблеве бандурне мистецтво Прикарпаття: історія, колективи, здобутки. *Народно-інструментальне мистецтво на зламі ХХ–ХХІ століть: зб. матер. та тез XIII-ої міжнар. наук.-практ. конф. (Дрогобич, 29 листопада 2019) [ред.-упоряд.: А. Душний, Б. Пиц]*. Дрогобич : Посвіт. С. 150–152.
7. Кубік О. Капели бандуристів України та української діаспори в контексті взаємодії вокально-інструментального та хорового виконавства. *Актуальні проблеми народно-інструментального виконавства в Україні: історія і сучасність: зб. наук. пр./ [ред.-упоряд. Л. І. Горіна]*. Рівне : Волин. Обереги, 2019. С. 87–94.
8. Кобзареві струни: Вокальні твори на слова Т. Шевченка в супроводі бандури / Упорядкування, аранжування, обробка, вступне слово Віолетти Дутчак. Івано-Франківськ : Гостинець, 2004. 80 с.
9. Любіть Україну: Збірник пісень для ансамблів бандуристів / Упорядкування, аранжування, обробка Віолетти Дутчак. Івано-Франківськ : Плай. 2003. 132 с.
10. Лісняк І. Академічне бандурне мистецтво України кінця ХХ – початку ХХІ століття. Київ: ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України, 2019. 254 с. + 12 іл.
11. Шевченко М. Задзвенімо разом, браття : Репертуарний збірник для мішаної капели бандуристів. Івано-Франківськ : Плай. 2003. 56с.

REFERENCES

1. Bobechko O. (2017), *Mysteczki zdobutky Violetty Dutchak v konteksti ukrajinskogo nacionalno-kulturnogo prostoru (yuvilejni uzagalnennya)* [Artistic achievements of Violetta Dutchak in the Ukrainian national and cultural space (Anniversary compilations)]. *Visnyk Prykarpatskoho universytetu, Mystetstvoznavstvo*, issue 36. 110 p. [in Ukrainian].
2. Zheplynyskyj B. M., Kovalchuk D. B., Kovalchuk M. M. (2016), *Ansambli bandurystiv* [Bandurist ensembles]. Lviv : Halyska vydavnycha spilka. 364 p. il. [in Ukrainian].
3. Zheplynyskyj B. M., Kovalchuk D. B., Kovalchuk M. M. (2016), *Kapely bandurystiv* [Bandurist choruses]. Lviv: Halyska vydavnycha spilka. 188 p. [in Ukrainian].
4. Dutchak V. G., Zhovnirovych S. Ya., Shevchenko M. O. (2009), “Dzvenit mogutno, svyati bandury...”: Do 40-richchya Ivano-Frankivskoyi muncypalnoyi kapely bandurystiv [“Holy banduras, sound powerful...” To the 40th anniversary of the Ivano-Frankivsk municipal bandurist chorus]. Ivano-Frankivsk: Nova Zoria. 148 p. [in Ukrainian].
5. “Kvitonko-bojkyne” (2014), *Pisni dlya vokalnogo ansamblyu u suprovodi bandury / Obrobka, aranzhuvannya, uporyadkuvannya Larysy Dudy* [“Boykos Songs”: Songs for the vocal ensemble accompanied by bandura / Musical adaptation, orchestration and compilation by Larysa Duda]. Ivano-Frankivsk: Foliant. 104 p. [in Ukrainian].
6. Kubik O. (2019), *Ansambleve bandurne mystectvo Prykarpattya: istoriya, kolektyvy, zdobutky. Narodno-instrumentalne mystectvo na zlami XX–XXI stolit: zb. mater. ta tez XIII-oyi mizhnar. nauk.-prakt. konf. (Drohobych, 29 lystopada 2019) [red.-uporyad.: A. Dushnyj, B. Pycz]* [The bandura art of the Carpathian region: history, collectives, achievements. *Folk-instrumental art at the turn of the XX–XXI centuries: Coll. mater. and theses of the 13th international. Research Practice Conf. (Drohobych, November 29, 2019) [Edited by A. Dushny, B. Piz]*]. Drohobych: The Universe. Pp. 183–191. [in Ukrainian].

7. Kubik O. (2019), Kapely bandurystiv Ukrainy ta ukrajinskoyi diaspory v konteksti vzayemodiyi vokalno-instrumentalnogo ta khorovogo vykonavstva. *Aktualni problemy narodno-instrumentalnogo vykonavstva v Ukraini: istoriya i suchasnist: zb. nauk. pr./ [red.-uporyad. L. I. Gorina]* [Bands of Bandura Players of Ukraine and the Ukrainian Diaspora in the Context of Interaction of Vocal Instrumental and Choral Performance. *Actual Problems of Folk Instrumental Performance in Ukraine: History and Modernity: Coll. of sciences. pr / [edit-order L.I. Gorina]*]. Rivne : Volyn. Protect. Pp. 87–94. [in Ukrainian].

8. Kobzarevi struny (2004): Vokalni tvory na slova T. Shevchenka v suprovodi bandury / Uporiadkuvannia, aranzhuvannia, obrobka, vstupne slovo Violetty Dutchak [Kobzar strings: Vocals based on the poems by T. Shevchenko accompanied by bandura / Compilation, orchestration, musical adaptation, introduction by Violetta Dutchak]. Ivano-Frankivsk : Hostynets. 80 p. [in Ukrainian].

9. Liubit Ukrainu (2003): Zbirnyk pisen dlia ansambli bandurystiv / Uporiadkuvannia, aranzhuvannia, obrobka Violetty Dutchak [Love Ukraine: A collection of songs for bandurist ensembles / Compilation, orchestration and musical adaptation by Violetta Dutchak]. Ivano-Frankivsk : Plai. 132 p. [in Ukrainian].

10. Lisnyak I. (2019), Akademichne bandurne mystecztvo Ukrainy kincya XX – pochatku XXI stolittya [Academic bandura art of Ukraine in the late XX – early XXI centuries]. Kyiv : IMFE im. M. T. Rylskoho NAN Ukrainy. 254 p. il. [in Ukrainian].

11. Shevchenko M. (2003), Zadzvenimo razom, brattya : Repertuarnyj zbirnyk dlya mishanoyi kapely bandurystiv / Marta Shevchenko [Friends, let's play together: A repertory collection for the mixed bandurist chorus]. Ivano-Frankivsk : Plai. 56 p. [in Ukrainian].